

ประสพการณ์ตรง

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตาก ต.อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ให้ไปหาประสพการณ์ไป ให้ไปหาประสพการณ์ เพราะว่าเราเชื่อเรื่องศาสนา ความศรัทธา ความเชื่อ ศรัทธาเชื่อเรื่องศาสนานะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศาสนธรรม หลักจริงๆ คือ ศาสนธรรม แต่เข้าถึงยากที่สุดเพราะว่ามันเป็นนามธรรม มันเป็นนามธรรมนะ

เวลาพระพุทธเจ้ากราบธรรมนี้ซึ่งมาก เวลาพระพุทธเจ้ายังกราบอยู่? เรากราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธเจ้าเวลากราบพระ พระก็ถามพระพุทธเจ้าว่า “กราบอะไร?”

“กราบธรรมที่เข้าไปรู้”

เพราะมันทั้งนี้ มันทั้ง มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ตรงนี้ไง ตรงที่ว่าศาสน ธรรมนี้เป็นคำสั่งสอน เป็นที่เราเข้าถึงธรรม ผู้ใดถึงธรรม เห็นไหม “ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ ธรรม” นี้เรายังเข้าไม่ถึงใช่ไหม?

นี่ความเชื่อความศรัทธามันเริ่มจากตรงนั้น ความศรัทธาความเชื่อ เชื่อในธรรมไป พระพุทธเจ้าตรัสธรรม พระอรหันต์สาวกต่างๆ ก็เข้าถึงธรรม ถึงจะคัดแปลงตนเข้าถึงธรรมได้ เห็นไหม มันกำจัดกิเลสได้จริง

การกำจัดกิเลสได้จริงมันทั้งตัวเองไป มันทั้งที่คิดว่าคิดว่าเรากังวล เราทุกๆ อย่าง แล้วมัน หลุดออกไปจากใจ มันหลุดออกไปจากใจ มันหลุดออกไปอย่างนั้นจริงๆ เห็นไหม ถึงว่ามันเป็น ประสพการณ์ตรงของผู้ที่ปฏิบัติ

ฉะนั้น เวลาพระเราปฏิบัติ พอเข้ามาปฏิบัติ มันยังประสพการณ์ต่างๆ บางทีแบบว่าอ่อน อกอ่อนใจ การประพฤติปฏิบัติไม่เต็มที่ เราถึงให้ออกไปหาประสพการณ์ เห็นไหม ประสพการณ์ ในหมู่คณะ

“ธรรมและวินัย” ในการจัดงานต่างๆ มันต้องมีพิธีกรรมต่างๆ เห็นไหม นั่นคือวินัย ธรรม และวินัยถึงว่าเป็นตัวองค์กรของศาสดา จะเข้าถึงธรรมก่อนก็ต้องมีวินัย มีเครื่องกำจัดเข้าไปหาถึง ธรรม นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญกุศล อยากมีบุญกุศลก็ต้องชวนชวายเป็นต้องใส่บาตร เห็นไหม เป็นทาน ศีล ภาวนา นี่มันการคัดแปลง กฏระเบียบที่จะเข้าไปถึงธรรม

ถ้าไม่มีกฏระเบียบมันก็ไม่มีช่องทางเข้า ฟังนะ! ช่องทางเข้าเฉยๆ เห็นไหม ช่องทางเข้า พอ มีช่องทางแล้วถึงมีเครื่องมือเข้าไปอีก มีเครื่องมือ มีช่องทางเข้าไป เห็นช่องทางนำแล้วต้องเข้าไป หา เห็นไหม ศีล สมาธิ ปัญญา เห็นไหม สมาธินี้มันเป็นเครื่องมือเข้าไป สมาธิให้ใจสงบแล้วมี เครื่องมือเข้าไป

การถึงธรรมด้วยการประสพการณ์ตรง เห็นไหม ประสพการณ์จริงๆ ของแต่ละบุคคลที่จะ เข้าไปถึงธรรมอันนี้ มันแสนที่ว่ามันแสนยากเพราะกิเลสมันบังคับ ถึงว่าแสนยากจนพวกเราไม่มี กำลังใจก็ไม่ได้ มันเป็นความสุขจริง เป็นธรรมที่ประเสริฐที่สุด มันเป็นความสุขจริง แต่ยังไม่ถึงนี้ เราเข้าไปเทียบเคียง เห็นไหม ผลข้างเคียงเราก็มีความสุขลงไป

นี่บุญกุศลเป็นผลข้างเคียง เพราะเป็นวัตถุเป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์...ทรัพย์ที่เป็น นามธรรม เป็นอยู่ที่ฝังไว้ในหัวใจ เคียงคู่ไปกับใจ เห็นไหม เป็นอริยทรัพย์หมายถึงว่าตกน้ำไม่ ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ถึงเป็นอริยทรัพย์ ทรัพย์ในโลกนี้ ทองคำโดนไฟหลอมมันก็ยังแปรสภาพได้ เพชรนิลจินดาโดนไฟโดนอะไรมันก็ยังแปรสภาพ แล้วการแลกเปลี่ยนมันก็แปรสภาพไป มันถึง ว่ามันเป็นอนิจจังไม่แน่นอน

อริยทรัพย์นี้มันฝังไปกับใจ ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ แต่มันก็เป็นเคียงคู่ไปเฉยๆ เคียงคู่ ไปเพราะมีของเคียงคู่ นั่นคือเป็นว่าเครื่องมือมีเคียงคู่เข้าไป มีความศรัทธา ใครพูดเล็กๆ น้อยๆ มัน สะเทือนใจนะ เพราะหัวใจมันไม่หยาบเหมือนที่แรก มันบางลงๆ

ความบางลงนะ เห็นเขาทำก็คิดว่ามีเหตุผลอะไร มันก็อยากจะทำตามอันนั้น ทำตามอันนั้น เข้าไป นั่นนะเครื่องมือเข้าไป เครื่องมือเข้าไปถึงธรรมจริง นั่นประสพการณ์ตรงมันเป็นแบบนี้ เป็นที่ใจมันสัมผัสเอง พอใจมันสัมผัสไม่ได้เราก็หาเอาข้างนอก ไปประสพการณ์ข้างนอกไป ก่อนๆ ประสพการณ์ไป ประสพการณ์ไปมันถึงจะประสพการณ์ตรง ประสพการณ์ตรงคือว่าจริงๆ แล้วมันต้องประสพการณ์ในหัวใจ มันไม่ต้องไปประสพการณ์ข้างนอกหรอก ธรรมและวินัยเป็น

ล้อมกรอบเข้ามา เห็นไหม แต่ก็ต้องอาศัย อย่างอาจารย์บอก “ไปจุดค้ำๆ หาชธรมๆ นะ เดินไป
ชธรมอยู่ไหน? ชธรมอยู่ไหน? สุดท้ายแล้วก็ชธรมอยู่ที่หัวใจ”

นี่ก็เหมือนกัน เพชรอยู่ที่หน้าผาก เพชรมันจะอยู่ได้มันต้องมีใจใจ ใจนี้เป็นเพชรใจ ถ้าไม่มี
ภาชนะใส่ชธรม เอาอะไรไปใส่ชธรม? ความสัมผัสชธรมเอาอะไรไปสัมผัสชธรม? ก็หัวใจทั้งนั้น

ที่นี้หัวใจมันอยู่กับตัวเราเอง มันอยู่เฉยๆ มันเหมือนกับน้ำนิ่ง น้ำมันเนา พอเนาเนาไม่มี
ออกซิเจน ไม่มีอะไรเลย นี่ประสบการณ์ออกไป จุดค้ำออกไป การหมุนออกไป เห็นไหม ให้น้ำ
มันเคลื่อนตัวเอง มันจะทำให้มันสอาดขึ้นมา จากเนาเนาไป เนาเนาเป็นน้ำสอาด นี่
ประสบการณ์ข้างนอก แต่ถ้าประสบการณ์ตรงแล้วมันต้องหาในใจของตัวเอง

อันนี้ถึงว่าอันนั้นก็เครื่องดำเนิน เห็นไหม ถ้าว่ามันเป็นความที่ว่าเป็นการเหน้อยยากก็
เป็นการเหน้อยยาก แต่เป็นวิธีการอันหนึ่งที่ว่าเริ่มจะก้าวเดิน มันต้องมีอันนั้นออกไป นี่
ประสบการณ์ข้างนอก

เข้าศึกษาสมาธิ เห็นไหม เวลาออกสงครามกัน ก่อนที่เขาจะให้ทหารออกสงคราม เขาต้องฝึก
ก่อน เข้าศึกษาสมาธิ เห็นไหม ยิ่งก็ไม่ตาย จะรบกันก็รบกันในสมาธิๆ หลอกๆ กัน

นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นสมาธิ โลกนี้เป็นสมาธิอยู่ แต่เวลาเจอเข้าศึกษาจริงๆ มันยังตายนะ นี่ก็
เหมือนกัน ใจเราเวลาเราคิดอยากจะทำคุณงามความดีหรืออะไร มันปฏิเสธทีเดียวนี่ตายเลย มัน
ปฏิเสธว่าสิ่งนั้นทำไม่ได้ สิ่งนั้นยังไม่สมควรทำ เวลาเจอกิเลสตรงๆ สู้ไม่ได้ แต่ถ้าไป
ประสบการณ์ข้างนอกนะ สมาธิได้ สมาธิว่าอย่างนั้นๆ นี่สมาธิ นี่เราคิดใจ คิดถึงคนอื่นใจ คิดถึง
เรื่องของคนอื่น คิดถึงว่าควรทำอย่างนั้นทำไมเขาทำได้? ทำไมเราทำไม่ได้? คิดถึงคนอื่น เห็นไหม
เข้าศึกษาสมาธิทั้งนั้นเลย

นี่สมาธิขึ้นมา นี่ใจต้องปรุงขึ้นมาอันนี้ก่อน ปรุงขึ้นมา มันคิดเองมันก็เป็นปรุงขึ้นมา
เหมือนกัน นี่เป็นอาการของใจ แล้วมันจะละเอียดเข้าไปๆ จนอาการของใจมันแยกแยะอาการของ
ใจได้ เห็นไหม อาการของใจแยกแยะออกทั้งหมดเลย นั่นก็เป็นเข้าศึกษาสมาธิอีก เพราะว่าอาการ
ของใจมันมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน แต่เพราะตัวกิเลสเข้าไปเชื่อมใจตัวนั้น เข้าไปให้มันเกาะเกี่ยว
เห็นไหม ความยึดมั่นถือมั่น อุปาทาน มันอุปาทานออกมา

แต่ถ้าคนไม่มีอุปาทานขึ้นมา จริงๆ ตามความเป็นจริงแล้วอยู่ไหน? กิเลสอยู่ไหน? กิเลส มันก็นอนเนื่องอยู่ในความคิดนั้น ก็ย้อนกลับเข้าไป เพราะว่าความคิดบางทีคิดดี คิดไม่ดี เห็นไหม ความคิดดีกับความคิดไม่ดีมันก็แยกได้ นี่แยกได้เข้าไป ความคิดดีกับความคิดไม่ดี เห็นไหม กิเลส มันก็ยังว่าข้ามพ้นทั้งดีและชั่ว ความเป็นดีมันก็คิดดี คิดแล้วมันก็ปล่อยไปไม่ได้ วิปัสสนาไปพอ เห็นเข้า ยึดเป็นของเราๆ เป็นของเราไม่ได้ เป็นของเราไม่ได้ ถ้าวัตถุทั้งโลกเป็นของเราละ สรรพ สิ่งทั้งโลกนี้เป็นสมมุติหรือเป็นวัตถุ เราเอาขึ้นมากองไว้ในบ้านในเรือนจะเป็นของเรามหาศาลเลย แต่ยังมีเท่าไรของมันก็ยังเป็นภาระรับผิดชอบ

ความคิดเวลาคิดขึ้นมา วิปัสสนาขึ้นมาเป็นครั้งๆ ขึ้นไป มันจะมีความคิดขึ้นมาดีมากเลย แล้วเราก็อันนี้ ว่าอันนี้พอคิดอย่างนี้ว่าทำไมมันปล่อยวางได้ วันหลังจะคิดอันนี้อีก เห็นไหม นี่มันเป็นสัญญา พอเป็นสัญญา กิเลสมันก็หลอกได้ ทั่วๆ ที่ความคิดอันที่เมื่อก่อนมันคิดดี เห็นไหม เมื่อก่อนมันคิดอันนี้ดีแล้วมันปล่อยวางได้ ทำไมคิดซ้ำไม่ได้ล่ะ?

ถึงบอกความคิดนี้คิดดีหรือคิดไม่ดีมันก็เป็นอาการ เห็นไหม กิเลสมันอาศัยอยู่มาในอาการ อันนั้น อาการที่คิดดีหรือคิดไม่ดี ถึงต้องให้เป็นปัจจุบัน เพราะมันคิดดีนี่มันไม่ทัน ส่วนมากเวลา คิดขึ้นมามันดีมันจะปล่อยวาง มันจะปล่อย ปล่อยเพราะอะไร? เพราะกิเลสไม่รู้ตัว ประสบการณ์ ตรงเป็นปัจจุบันธรรม มันเป็นปัจจุบันเดี๋ยวนี้ไง

เข้าใจจริงๆ มันต้องเป็นปัจจุบันเดี๋ยวนั้น มันออกมาเดี๋ยวนั้นแล้วสู้กันเดี๋ยวนั้น แต่ถ้า เคลื่อนไปเป็นสมมุติ กาลเวลาไป อดีตอนาคตนี้เป็นสมมุติ เรารู้ตามอดีตอนาคตไป มันไม่เป็น ปัจจุบันธรรม มันไม่เจอของจริง เห็นไหม ประสบการณ์ในใจของตัวมันก็จะขึ้นมาอย่างนั้น ประสบการณ์เข้าไป ประสบการณ์เข้าไป

นี่ธรรมที่ว่าเข้าใจยาก แต่เราก็ชวนขวยกัน คนชวนขวยมากได้มาก คนชวนขวยน้อยได้น้อย คนชวนขวยนะ การชวนขวยนี้เราเป็นคนทำ มีจากเจตนาของเราขึ้นมา เจตนาของเรา เห็นไหม ถึงว่าทุกอย่างก็ขึ้นมาจากเรา เกิดจากเรา เราเป็นคนทำ แล้วก็เราเป็นได้ประโยชน์ด้วย เอวัง